

Til lovforslag nr. L 82. Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 14. maj 1997

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter

(Forbud mod besiddelse og strengere straf)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til miljø- og energiministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Foreningen af Danske Kemiske Industrier.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Miljø- og energiministeren har over for udvalget tilkendegivet, at lovforslagets forslag til ny § 48 om tilbagetagelse for egen regning af solgte kemiske stoffer, produkter og varer, når der konstateres overtrædelse af loven eller regler fastsat i henhold til loven, finder anvendelse på stoffer, produkter og varer, hvor salget var ulovligt på salgstidspunktet.

Miljø- og energiministeren har endvidere tilkendegivet, at det ikke er hensigten med forslagets § 4 a, som giver mulighed for at regulere besiddelsen af kemiske stoffer, produkter og varer, særskilt at forbyde virksomheder at besidde kemiske stoffer og produkter, som virksomheden lovligt fremstiller med henblik på eksport, uanset at salg eller anvendelse heraf i Danmark er forbudt eller ikke godkendt. Anvendelse af bemyndigelsen i forslagets § 4 a vil ske i overensstemmelse hermed.

I det omfang fremstilling med henblik på eksport skal reguleres, vil dette ske med hjemmel i lovens eksisterende bestemmelser desangående, særligt § 8. § 8 indeholder hjemmel til at indføre forbud mod eksport af kemiske stoffer, produkter og varer, når det vurderes miljø-

eller sundhedsmæssigt nødvendigt, herunder til opfyldelse af internationale aftaler, således som det er sket f.eks. i forbindelse med reguleringen af PCP og CFC m.v. Man skal være opmærksom på, at muligheden for at fastsætte sådanne forbud i visse situationer kan være begrænset af internationale forpligtelser.

På spørgsmålet om en opprioritering af tilsynet med overholdelse af kemikalielovgivningen har miljø- og energiministeren oplyst, at han har besluttet at styrke tilsynet gennem tilførsel af yderligere ressourcer. Samtidig foregår der i øjeblikket en kortlægning af tilsynsbehovet, og på baggrund heraf vil det fremtidige ressourcebehov på kemikalieområdet blive vurderet.

Kemikalietilsynet vil endvidere blive styrket indholdsmæssigt bl.a. gennem en opprioritering af informationsindsatsen over for producenter, importører, forhandlere og brugere af kemiske stoffer og produkter. Derudover vil kampagner målrettet mod overholdelsen af bestemte dele af lovgivningen også blive opprioriteret. Kampagnerne tjener det dobbelte formål at finde og straffe de konkrete overtrædere og gennem mediedækningen, som ofte er omfattende, at informere bredt om reglerne.

Herefter indstiller et flertal (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) er enig med

Enhedslisten i, at et generelt forbud mod at eksportere kemikalier, der ikke er godkendt i afsenderlandet, fra f.eks. et OECD-land til et ikke OECD-land ville være et klart fremskridt. Socialistisk Folkeparti er dog ikke enig i udformningen af den nye § 8. Løsningen skal findes i internationale forhandlinger og aftaler.

Socialistisk Folkeparti kan heller ikke støtte, at der indsættes en ny § 8 a, der forbyder såvel fysiske som juridiske personer bosiddende i Danmark at være ejer eller medejer af en virksomhed i udlandet, såfremt virksomheden producerer kemiske stoffer, der ikke kan sælges eller anvendes i Danmark. Der kan være klimamæssige, kulturelle eller andre begrundelser for, at et stof er tilladt anvendt i ét land, men ikke i Danmark. Det kunne f.eks. være stoffer til bekæmpelse af tropesygdomme. Socialistisk Folkeparti mener på den baggrund, at et generelt forbud kan komme til at virke uforståeligt.

Socialistisk Folkeparti kan derfor ikke støtte ændringsforslagene og vil stemme hverken for eller imod ændringsforslagene.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder det inkonsekvent at forbyde besiddelse af kemiske stoffer uden også at forbyde produktion af de samme stoffer. Derfor har Enhedslisten stillet ændringsforslag.

Baggrunden for Enhedslistens ændringsforslag nr. 1 er, at det er udtryk for en dobbeltmoralisk holdning at tillade produktion af stoffer, som i Danmark findes miljømæssigt uforvarselige at anvende.

Mens Danmark på narkoområdet har en officiel politik, hvor produktion af ulovlige stoffer er mest strafbart, salg strafbart, medens besiddelse er mindst strafbart, er holdningen tilsyneladende omvendt, når det gælder dansk industri og farlige kemiske stoffer. Her er brug og besiddelse ulovligt, salg er halvulovligt, og produktion er lovligt.

Enhedslisten ønsker med ændringsforslaget at få sat en stopper for denne dobbeltmoral, som alene skyldes hensynet til profit og over-

skud - et hensyn, som virker endnu mere dobbeltmoralisk i den aktuelle sag med Cheminova, hvor overskuddet går til at finansiere forskningen på et af landets største største universiteter.

Miljøstyrelsen har oplyst, at »gennemførelse af ændringsforslaget vil være i strid med såvel EU-reglerne som WTO-regelsættet i hvert fald for så vidt angår de stoffer, produkter og varer, som i medfør af EU-regler skal kunne produceres på dansk område, som f.eks. bekæmpelsesmidler som er godkendt i en medlemsstat.«

Enhedslisten er ikke enig i denne vurdering, der må bero på en misforståelse. Et produktionsforbud vil ikke være i strid med EU's regler i det omfang, det drejer sig om pesticider, der til enhver tid lovligt er gjort forbudt at anvende og besidde eller ikke er tilladt at anvende og besidde i Danmark.

Enhedslisten er fuldt ud klar over, at de internationale handelsorganisationer EU og WTO netop har til formål at hindre enkeltlande i at føre en fornuftig og etisk miljøpolitik. Imidlertid er det en national afgørelse, om man vil finde sig i denne overnationale styring af miljøpolitikken, og Enhedslisten ønsker med ændringsforslaget at få belyst, om der er partier i det danske Folketing, som mener, at hensynet til EU, WTO og en dansk gifteksport vejer tungere end hensynet til tusindvis af landarbejdere, som slås ihjel og invalideres som følge af en fortsat tilladelse til produktion og eksport af kemikalier, som vi i Danmark ikke vil udsætte vor egen befolkning for.

Baggrunden for ændringsforslag nr. 2 er, at det er udtryk for en dobbeltmoralisk holdning at tillade dansk kapital, herunder gennem statslige støtteordninger, at bidrage til produktion af stoffer, som i Danmark findes miljømæssigt uforvarselige at anvende.

Enhedslisten ønsker med ændringsforslaget at få sat fokus på en forretningsmoral, hvor hensynet til profit og overskud går forud for miljøpolitik og etisk forretningsmoral.

Miljøstyrelsen har oplyst, at en gennemførelse af ændringsforslaget »formentlig vil stride mod EF-traktatens bestemmelser, særligt bestemmelserne om etableringsret og kapitaloverførsel samt andre internationale investeringsaftaler.«

Enhedslisten er fuldt ud klar over, at den øgede internationalisering af kapitalen og dens beskyttende handelsorganisationer EU og WTO netop har til formål at hindre enkeltlande i at føre en fornuftig og etisk miljøpolitik.

Imidlertid er det en national afgørelse, om man vil finde sig i denne overnationalt styring af miljøpolitikken. Enhedslisten ønsker med ændringsforslaget at gøre opmærksom på, at man nationalt kan vælge at slå bremserne i, men at det selvfølgelig kræver et opgør med de internationale organisationer, som netop forsøger at indhulle de enkelte nationer i deres spind, og hvor det enkeltes lands handlefrihed løbende udhules.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL):

Til § 1

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»01) § 8 affattes således:

»§ 8. Det er forbudt at producere stoffer, produkter og varer, der indeholder eller afgiver kemiske stoffer eller produkter, såfremt disse ikke kan sælges eller anvendes i Danmark i overensstemmelse med lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf.«

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»02) Efter § 8 indsættes som ny paragraf:

»§ 8 a. Det er forbudt for såvel fysiske som juridiske personer bosiddende i Danmark at være ejer eller medejer af en virksomhed i udlandet, såfremt denne virksomhed producerer stoffer, produkter eller varer, der indeholder eller afgiver kemiske stoffer eller produkter, der ikke kan sælges eller anvendes i Danmark i overensstemmelse med lovens regler eller regler udstedt i medfør heraf.«

3) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 59, stk. 1, nr. 1, indsættes efter ordet »overtræder«: »§ 8, § 8 a.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at produktion af stoffer, produkter og varer, som enten er forbudt i medfør af loven, eller som ikke er godkendt til anvendelse i Danmark, jf. lovens kapitel 7, er forbudt.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at det er forbudt at eje eller være medejer af en virksomhed i udlandet uden for det danske rigsfællesskabs grænser, der producerer stoffer, produkter eller varer, som enten er forbudt i medfør af loven, eller som ikke er godkendt til anvendelse i Danmark, jf. lovens kapitel 7. Såvel virksomhed som ejerskab skal forstås bredt, således at organisationsform såvel som omfanget af ejerskabet, f.eks. gennem aktier, er underordnet.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget belægges overtrædelse af bestemmelserne i ændringsforslag nr. 1 og 2 med straf af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år på tilsvarende måde som andre overtrædelser af lov om kemiske stoffer og produkter.

*Martin Glerup (S) Helen Beim (S) Lis Greibe (S) * Inger Bierbaum (S)*

Peter Christensen (S) Steen Gade (SF) fmd. Elsebeth Gerner Nielsen (RV)

Bent Hindrup Andersen (EL) Sonja Albrink (CD) Hans Christian Schmidt (V)

Hanne Severinsen (V) Peter Hansen-Nord (V) Jens Vibjerg (V)

Niels Jørgen Langkilde (KF) Gitte Seeberg (KF) Eva Møller (KF)

Aage Brusgaard (FP) nfm.

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.